

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
Кафедра фізичної реабілітації**

Затверджую
зав. кафедри, _____

«__» _____ 2016 р.

Затверджую
Декан факультету фізичної реабілітації
_____ Данилевич М.В.
«__» _____ 2016 р.

МЕТОДИ ОБСТЕЖЕННЯ В ЛІКАРСЬКОМУ КОНТРОЛІ

**ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
напряму підготовки - здоров'я людини
факультет фізичної реабілітації**

Розробник: Тимрук-Скоропад К. А.

**РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ**

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к.н.фіз.вих.і спорту Тимрук-Скоропад К. А.

Обговорено та рекомендовано до видання Президією Науково-методичної комісії з
напряму підготовки

“ _____ ” _____ 20__ року, протокол №__

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методи обстеження в лікарському контролі» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму «Фізична реабілітація».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методи обстеження та дослідження людини.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна тісно пов'язана із іншими науками медико-біологічного циклу: анатомією, фізіологією, патологічною анатомією, патологічною фізіологією, пропедевтикою та семіотикою внутрішніх захворювань, фізіотерапією, а також з теорією та методикою фізичного виховання, біомеханікою.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Загальні методи дослідження в лікарському контролі. Загальні та спеціальні методи дослідження дихальної та серцево-судинної систем.
2. Методи визначення інтегральних показників функціонального стану організму людини. Дослідження нервової та нервово-м'язової систем. Лабораторні методи дослідження та методи візуалізації.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Методи обстеження в лікарському контролі» є:

ознайомити студентів з методами досліджень різних систем організму людини (серцево-судинної, нервової, нервово-м'язової, дихальної, ендокринної), які використовуються у практиці лікарських спостережень, з різноманітними методами дослідження його функціонального стану та основними принципами організації і проведення лікарсько-педагогічних спостережень.

1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Методи обстеження в лікарському контролі» є:

- Засвоїти основні поняття предмету.
- Засвоїти класифікацію та види обстежень в лікарському контролі.
- Вивчити методику проведення основних досліджень серцево-судинної, дихальної, нервової систем.
- Вивчити особливості інтерпретації основних показників серцево-судинної, дихальної, нервової систем.
- Навчитися проводити функціональні проби для дослідження серцево-судинної та дихальної систем.
- Навчитися проводити тестування показників м'язової та нервово-м'язової систем
- Засвоїти основні рентгенологічні та інші неінвазивні методи візуалізації .

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:**

- Загальні та спеціальні методи дослідження у лікарському контролі.
- Основні методи дослідження серцево-судинної, дихальної, нервової систем та нервово-м'язового апарату.

- Основні принципи підготовки, проведення та розшифровки результатів клінічних лабораторних методів дослідження.

вміти:

- Провести загальне обстеження хворого за допомогою основних методів дослідження, що включають збір анамнезу, огляд, пальпація.
- Провести загальне та спеціальне обстеження для оцінки стану дихальної системи, включаючи антропометричне дослідження, перкусію, аускультацию, спірографію, пікфлоуметрію та ін.
- Провести загальне та спеціальне обстеження для оцінки стану серцево-судинної системи, включаючи антропометричне дослідження, перкусію, аускультацию, тонометрію, пульсометрію, електрокардіографію та ін.
- Здійснювати обстеження різних видів чутливості (в т.ч. пропріоцептивної чутливості), основних сухожилкових та шкірних рефлексів, вегетосудинних реакцій, сенсомоторних реакцій.

Програмний матеріал вивчається у формі лекцій, на практичних заняттях та самостійної роботи.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 54 години/1,5 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Загальні методи дослідження в лікарському контролі. Загальні та спеціальні методи дослідження дихальної та серцево-судинної систем

Кількість годин на вивчення:

лекційних – 4

практичних – 16

самостійних – 6

Мета: Ознайомити студентів з загальними методами обстеження в лікарському контролі. Ознайомити із основними методами дослідження серцево-судинної системи організму.

Завдання:

1. Надати інформацію про загальні основні методи обстеження в лікарському контролі.
2. Надати інформацію про основні методи дослідження функціонального стану дихальної та серцево-судинної систем.
3. Ознайомити студентів з основними принципами аналізу результатів визначення функціонального стану дихальної та серцево-судинної систем.
4. Забезпечити розуміння студентами принципів підготовки та проведення електрокардіограми, спірограми, пікфлоуметрії, розрахунку індексів дихальної та серцево-судинної системи.

Тема та короткий зміст лекцій.

Тема 1. Загальні методи дослідження у лікарському контролі. 2 год.

Класифікація загальних методів дослідження в лікарському контролі. Особливості збору анамнезу. Проведення візуального огляду. Особливості та інтерпретація пальпації, перкусії та аускультативу.

Тема 2. Методи дослідження дихальної та серцево-судинної систем. 2 год.

Загальні методи дослідження дихальної системи. Спірометрія і спірографія. Пневмотахометрія. Оксигеметрія. Дослідження роботи серця. Тонотометрія. Ехокардіографія. Електрокардіографія. Дослідження системи кровообігу. Сфігмографія. Реографія. Реовазографія.

Теми та короткий зміст практичних занять

Тема 1. Загальні методи дослідження у лікарському контролі. 4 год.

Особливості проведення загальних методів дослідження (анамнез, огляд, пальпація), соматоскопії, антропометрії та оцінки постави.

Тема 2. Дослідження діяльності дихальної системи. 4 год.

Практичне засвоєння особливостей підготовки, проведення та інтерпретації спірометрії, спірографії та пікфлоуметрії. Проведення огляду та антропометричних вимірів при дослідженні дихальної системи. Розрахунок індексів та розрахункових показників для оцінки стану дихальної системи.

Тема 3. Дослідження діяльності серцево-судинної системи. 4 год.

Практичне засвоєння особливостей підготовки, проведення та інтерпретації тонотометрії, пульсометрії. Проведення огляду та антропометричних вимірів при дослідженні серцево-судинної системи. Проведення функціональних проб, розрахунок індексів та розрахункових показників для оцінки стану серцево-судинної системи.

Теми та зміст самостійної роботи:

1. Дослідження діяльності серцево-судинної системи. 6 год.

Види контролю за темою:

Контрольна робота	24 балів
Практична робота 1	12 балів
Практична робота 2	12 балів
Практична робота 3	12 балів

Загальна кількість балів за змістовий модуль 1 60 балів

Література

основна:

Витрук С.К. *Пособие по функциональным методам исследования сердечно-сосудистой системы.* К.: "Здоров'я", 1990.

Критерии оценки нарушений механических свойств аппарата вентиляции на основе исследования отношений поток – объем и состояния объемов легких: Метод.

рекомендації /ВНИИ пульмонологии; Подготовили В. К. Кузнецова и др.– Л.: Б.и., 1988. – 32 с.

Методичний посібник до лабораторних занять по фізіології/ За ред. проф. Є.О.Яремка. Львів, 1990.

Пропедевтика внутрішніх хвороб/ Децика Ю. І., Нейко Є. М., Пиріг Л. А. та ін.; за ред. Децика Ю. І. - К.: Здоров'я, 2000. – 504 с.

Физиология дыханий. Основы. Дж. Уэст., М.: Мир, 1988. – 206 с.

додаткова:

Амосов Н.М., Бендет Я.А. Физическая активность и сердце. К.: "Здоров'я", 1989.

Меркулова Р.А., Хрущев С.В., Хельбин В.Н. Возрастная кардиогемодинамика у спортсменов. М.: "Медицина", 1989.

Очуренко О.М., Федотов О.В. Анатомія людини. К.: "Вища школа", 1992.

Мацкеплишвили Г.Я. Нарушение осанки и искривление позв-ка у детей.- М.: Изд-во НЦССХ им.А.Н.Буклева РАМН, 1999.-61 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Методи визначення інтегральних показників функціонального стану організму людини. Дослідження нервової та нервово-м'язової систем. Лабораторні методи дослідження та методи візуалізації

Кількість годин на вивчення:

лекційних – 4

практичних – 12

самостійних – 12

Мета: Ознайомити студентів з загальними підходами до визначення інтегральних показників функціонального стану організму людини та особливостями дослідження нервово-м'язової системи.

Завдання:

1. Надати інформацію про основні методики визначення інтегральних показників функціонального стану організму людини.

2. Ознайомити студентів з основними підходами до вивчення нервової та нервово-м'язової систем.

3. Забезпечити розуміння студентами можливостей лабораторних методів дослідження.

4. Забезпечити розуміння студентами принципів основних рентгенівських та інших методів неінвазивної візуалізації.

Теми та короткий зміст лекцій:

Тема 1. Методи дослідження нервової і нервово-м'язової системи. 1 год.

Електрофізіологічні методи дослідження нервової та нервово-м'язової системи. Електроміографія. Електроенцефалографія. Реоенцефалографія.

Тема 2. Клінічні лабораторні методи досліджень. 2 год.

Гематологічні дослідження. Дослідження сечі. Дослідження функції органів травлення. Дослідження рідин із серозних порожнин. Дослідження спинномозкової рідини. Дослідження мокротиння.

Тема 3. Рентгенологічні та інші методи неінвазивної візуалізації. 1 год.

Загальні методики рентгенологічних досліджень. Рентгеноскопія. Рентгенографія. Флюорографія. Томографія. Спеціальні методики рентгенологічних досліджень (мамографія, бронхографія, ангиографія. Рентгенологічне дослідження органів травлення). Інші методи неінвазивної візуалізації (МРТ, ендоскопічні методи дослідження, УЗД).

Теми та короткий зміст практичних занять

Тема 1. Методи дослідження нервової і нервово-м'язової системи. 4 год.

Електрофізіологічні: електроміографія, електроенцефалографія, реоенцефалографія. Рентгенологічні: краніографія, спонділографія. Ультразвукові: ехоенцефалографія, ультразвукова доплерографія.

Тема 2. Клінічні лабораторні методи досліджень. 4 год.

Гематологічні дослідження. Дослідження сечі. Дослідження функції органів травлення. Дослідження рідин із серозних порожнин. Дослідження спинномозкової рідини. Дослідження мокротиння.

Тема 3. Рентгенологічні та інші методи неінвазивної візуалізації. 2 год.

Загальні методики рентгенологічних досліджень. Рентгеноскопія. Рентгенографія. Флюорографія. Томографія. Спеціальні методики рентгенологічних досліджень (мамографія, бронхографія, ангиографія. Рентгенологічне дослідження органів травлення). Інші методи неінвазивної візуалізації (МРТ, ендоскопічні методи дослідження, УЗД).

Тема 4. Методи оцінки резервних можливостей організму спортсмена. Функціональні проби у діагностиці стану спортсмена. 2 год.

Методика оцінки резервних можливостей серцево-судинної та дихальної систем (проби Руф'є і Руф'є-Діксона, ортостатична проба, визначення показника якості реакції, проби Штанге і Генчі). 2. Методика проведення основних тестів для оцінки фізичної працездатності.

Теми та зміст самостійної роботи:

2. Рентгенологічні та інші методи неінвазивної візуалізації. 5 год.
3. Лікарсько-педагогічні спостереження. 7 год.

Види контролю за темою:

Контрольна робота	16 балів
Практична робота 1	12 балів
Практична робота 2	12 балів

Загальна кількість балів за змістовий модуль 1 40 балів

Література

основна:

Кишкун А. А. *Руководство по лабораторным методам диагностики.* – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2007. – 782 с.

Лучевая диагностика: Учебник Т.1./ Под. ред. Труфанова Г. Е. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2007. – 416 с.

Практикум по клинической электромиографии/ Николаев С. Т., Иваново, 2003. – 264 с.

Спортивная медицина. Под ред. проф. В.Л. Карпмана. М.: "Физкультура и спорт", 1980.

Учеб. пособие для студентов спец. «Фармация», «Клиническая фармация», «Лабораторная диагностика» вузов / И.А. Зупанец, С.В. Мисюрева, В.В. Прописнова и др.; Под ред. И.А. Зупанца. — 3-е изд., перераб. и доп. — Харьков: Изд-во НФаУ: Золотые страницы, 2005. — 200 с.

додаткова:

Аулик И.В. Определение физической работоспособности в клинике и в спорте. М.: "Медицина", 1990.

Карпман В.Л., Белоцерковский З.Б., Гудков И.А. Тестирование в спортивной медицине. М.: "Физкультура и спорт", 1988.

Лабораторные методы исследования в клинике /Под ред. В. В. Менишкова.– М.: Медицина, 1987.– С. 106-149.

Методичний посібник до лабораторних занять по фізіології/ За ред. проф. Є.О.Яремка. Львів, 1990.

Пирогова Е.А. Совершенствование физического состояния человека. К.: "Здоров'я", 1989.

Сокрут В.Н., Казаков В.Н., Синяченко О.В. и др. Медицинская реабилитация в артрологии: Донецк: ООО «Лыбедь», 2000.- 377 с.

Справочник по неврологии", под ред. Е.В.Шмидта и Н.В.Верецагина. М.: "Медицина", 1989.

Форма підсумкового контролю успішності навчання - залік

Набрану суму балів за теоретичну і практичну частини переводимо в оцінки чотирибальної шкали за таким принципом:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	не зараховано з обов'язковим

		дисципліни	повторним вивченням дисципліни
--	--	------------	-----------------------------------